

Konstitutionsutskottets yttrande

1978/79:2 y

över propositionen 1978/79:9 med förslag till fondkommissionslag,
m. m.

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har hemställt om konstitutionsutskottets yttrande över propositionen 1978/79:9 med förslag till fondkommissionslag. Enligt en promemoria, fogad till näringsutskottets framställning, skall yttrandet i första hand omfatta i förslaget till fondkommissionslag intagna tystnadspliktsbestämmelser. Vidare kan konstitutionsutskottet, om utskottet finner anledning därtill, kommentera det i 18 § andra stycket i förslaget till fondkommissionslag intagna bemyndigandet till regeringen.

Vad först angår de av näringsutskottet föreslagna ändringarna i 44 § förslaget till fondkommissionslag finns ingen erinran mot dessa från de synpunkter konstitutionsutskottet har att företräda.

Ett uppsåtligt åsidosättande av en tystnadsplikt kan beträffande den i 7 kap. 3 § första stycket tryckfrihetsförordningen (TF) angivna personkretsen (bl. a. meddelare till tryckt skrift) endast föranleda ansvar om tystnadsplikten särskilt angivits i lagen (1977:1035) om ansvar på tryckfrihetsförordningens område för brott mot tystnadsplikt. Denna lag tar bl. a. sikte på sådant som någon har erfarit i allmän tjänst eller under utövande av tjänsteplikt. Om avsikten är att den i 44 § andra stycket förslaget till fondkommissionslag föreskrivna tystnadsplikten för befattningshavare vid bankinspektionen också skall omfatta meddelande till tryckt skrift eller annat i 7 kap. 3 § första stycket TF angivet förfarande måste tystnadsplikten särskilt anges i nämnda lag. Så har inte skett i propositionen. Enligt vad som anförs i näringsutskottets promemoria innebär propositionens förslag därigenom en förändring av det nuvarande rättsläget som inte torde vara avsedd.

Om näringsutskottet beslutar att tystnadsplikten skall ha den i det föregående angivna omfattningen bör 1 § lagen (1977:1035) om ansvar på tryckfrihetsförordningens område för brott mot tystnadsplikt ändras på sätt som anges i *bilaga 1* till detta yttrande.

Konstitutionsutskottet tar även till bedömning upp frågan, om det bemyndigande till regeringen att utfärda kapitaltäckningsregler som ges i 18 § andra stycket förslaget till fondkommissionslag står i överensstämmelse med regeringsformen (RF).

Enligt 8 kap. 2 § RF är det två slag av föreskrifter, för vilka lagformen är obligatorisk och det inte är tillåtet med delegation till regeringen. Det gäller dels föreskrifter om enskildas personliga ställning, dels föreskrifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden inbördes. Stadgandet

innehåller en exemplifiering av vad som skall hänföras dit. I denna uppräknings nämns föreskrifter om bolag. 8 kap. 3 § RF åter behandlar föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda och i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Även detta stadgande innehåller en exemplifiering. Sådana bestämmelser är således bland andra föreskrifter om brott och rättsverkan av brott, om skatt till staten, om rekvisition och annat sådant förfogande. Också för dessa fall skall lagformen i första hand användas. Här öppnas emellertid en möjlighet för riksdagen att efter bemyndigande i lag överlämna normgivningsmakten till regeringen. Detta gäller för en rad i grundlagen uppräknade sakområden, däribland näringsverksamhet.

Enligt förarbetena till 1974 års RF avsåg man att till 8 kap. 2 § RF i huvudsak hänföra vad som i praxis bedömts tillhöra det civilrättsliga området och att på motsvarande sätt hänföra den offentlighetsrättsliga lagstiftningen till 8 kap. 3 § RF. Det framhölls emellertid att praxis beträffande denna indelning av lagstiftningen knappast varit entydig. Man valde därför en lagteknisk lösning som klarare än i 1809 års RF skulle ange kompetensfördelningen mellan riksdag och regering. Det bör i detta sammanhang anmärkas, att den nuvarande fondkommissionslagstiftningen – lagen (1919:240) om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet – i praxis hänfördes till lagstiftning enligt 87 § 1809 års RF (se t. ex. prop. 1947:228).

Vid en genomgång av de olika stadgandena i förslaget till fondkommissionslag kan man enligt utskottets mening konstatera att här finns bestämmelser hänförliga såväl till 8 kap. 2 § som till 8 kap. 3 § RF. Till det förra området kan klart räknas vissa av stadgandena i kapitlet om fondkommissionsbolags verksamhet. Således innehåller 13 § regler som rör förhållandet mellan bolaget och dess kunder, t. ex. att bolaget får lämna kredit mot säkerhet, mottaga fondpapper och andra värdehandlingar till förvaring eller förvaltning samt lämna råd om placering av medel i värdepapper. Däremot kan 14 § sägas ha närmast offentlighetsrättslig innebörd genom att stadga förbud för fondkommissionsbolag att utfärda obligationer. Om relationerna mellan bolaget och dess kunder handlar vidare 22 §, vari stadgas att fondkommissionsbolag skall ägna särskild uppmärksamhet åt att kredit i viss omfattning ej lämnas till t. ex. samma kredittagare. Reglerna under rubriken Tillsyn över fondkommissionsbolag synes å andra sidan ha övervägande offentlighetsrättsligt innehåll. Hit hör således bl. a. reglerna om vad som åligger bankinspektionen med avseende å fondkommissionsbolag och under vilka förutsättningar tillstånd att driva verksamheten kan återkallas.

Den nu aktuella bestämmelsen – 18 § – har fått sin plats under rubriken Fondkommissionsbolags verksamhet. Den innehåller i första stycket en bestämmelse om att fondkommissionsbolag till uppdragsgivarens skydd skall ha eget kapital till visst lägsta belopp i förhållande till bolagets tillgångar. I andra stycket lämnas ett bemyndigande till regeringen att meddela föreskrifter om vad som vid tillämpningen av första stycket skall anses som

eget kapital eller får likställas därmed samt om beräkningen i övrigt av kapitalkravet.

Enligt propositionen (s. 145) har med den omfattning fondkommissionsverksamheten fått under senare år det egna kapitalets viktigaste uppgift blivit att skydda firmornas kunder och andra långgivare mot de risker av olika slag som är förenade med fondkommissionsverksamhet. Det egna kapitalet kan alltså betraktas som en buffert som skall fånga upp firmornas eventuella förluster och därmed skydda kundernas och andra långgivares medel. För bankerna finns således detaljerade regler i banklagstiftningen om krav på det egna kapitalets storlek. Föredragande statsrådet anför avslutningsvis följande beträffande kapitaltäckning:

Jag delar uppfattningen att det bör finnas särskilda kapitaltäckningsregler för fondkommissionsbolagen. I fråga om banker som driver fondkommissionsrörelse är det tillräckligt med de kapitaltäckningsregler som finns i banklagarna. Dessa regler ses f. n. över av banklagsutredningen. Enligt direktiven har utredningen bl. a. att undersöka om det går att finna en lösning, där värde regleringsreserverna kan jämföras som täckningskapital. Det problem banklagsutredningen har att behandla är således detsamma som det flera remissinstanser har tagit upp och som har ansetts särskilt betydelsefullt från konkurrenssynpunkt. Det är möjligt att man med ledning av banklagsutredningens förslag kan konstruera från konkurrenssynpunkt lämpligare kapitaltäckningsbestämmelser för fondkommissionsbolag än dem fondbörsutredningen har föreslagit. Som bankinspektionen har påpekat bör under alla förhållanden den nuvarande ordningen övergångsvis behållas. Mot bakgrund av vad jag nu har anfört anser jag det lämpligast att avvakta banklagsutredningens förslag innan definitiv ställning tas till de föreslagna kapitaltäckningsreglerna för fondkommissionsbolagen.

Även om jag inte vill föreslå att kapitaltäckningsregler f. n. förs in i fondkommissionslagen, finner jag med hänsyn till vikten av att fondkommissionsbolagen har en tillräcklig kapitaltäckning att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får möjlighet att fastställa bindande kapitaltäckningsregler för fondkommissionsbolagen. Härvid utgår jag från att de föreskrifter som kommer att utfärdas till sitt innehåll i huvudsak kommer att överensstämma med de anvisningar som bankinspektionen f. n. har lämnat. Jag vill dock framhålla att fondkommissionsbolagen bör planera sin verksamhet så att de har en god beredskap om något strängare kapitaltäckningskrav skulle komma att gälla i framtiden.

För att bedöma frågan om det i 18 § andra stycket föreslagna bemyndigandet står i överensstämmelse med grundlagens normgivningsregler är det av vikt att först klargöra innebörden av stadgandet. Den sakliga betydelsen av kapitaltäckningsreglerna får anses vara, att bolag för att få driva fondkommissionsrörelse måste till skydd för sina kunder ha visst eget kapital. Uppfylls inte detta krav kan bolaget av bankinspektionen förbjudas att fortsätta med verksamheten. Är då en regel av denna innebörd hänförlig till bolagets ställning som enskilt rättssubjekt – enskildas personliga ställning – eller är det fråga om förhållandet mellan bolaget och dess kunder eller, slutligen, avser

föreskriften att reglera förhållandet mellan bolaget och det allmänna, på sätt som anges i 8 kap. 3 § RF?

Utskottet gör i dessa hänseenden följande bedömning:

I lagstiftning om näringsverksamhet uppställs ofta olika villkor för tillstånd från det allmänna sida att bedriva verksamheten. Underlåtenhet att uppfylla sådant villkor kan leda till att tillståndet dras in eller att man från det allmänna sida meddelar förbud mot fortsatt verksamhet. Enligt utskottets mening är föreskrifter av denna natur normalt att hänföra till offentligrättslig lagstiftning enligt 8 kap. 3 § RF. Är det emellertid fråga om verksamhet som är förbehållen en speciell kategori av juridiska personer, vilka endast får utöva just denna typ av verksamhet, är bedömningen svårare. Detta är t. ex. fallet med bank- och försäkringsverksamhet. Föreskrifterna har då avgörande betydelse inte bara med avseende på tillståndet att driva verksamheten, utan underlåtenhet att följa dem kan också få till följd att den juridiska personen måste upplösas. Med hänsyn härtill kan ifrågasättas, om inte sådana föreskrifter bör hänföras till 8 kap. 2 § RF. En sådan tolkning skulle dock leda till att möjligheten att reglera näringsverksamhet genom regeringsförordning blev i hög grad begränsad.

Nu angivna problematik ställs emellertid inte på sin spets i fråga om fondkommissionsverksamhet. Tillstånd att driva fondkommissionsrörelse skall nämligen enligt 3 § förslaget till fondkommissionslag endast kunna meddelas svenskt aktiebolag och svenskt bankinstitut. För bankerna är reglerna om det egna kapitalets storlek noggrant reglerade i banklagstiftningen. Det är således endast för aktiebolag som de aktuella kapitaltäckningsreglerna gäller. Genom att tillstånd att driva verksamheten meddelas ett redan bestående bolag påverkas enligt utskottets mening inte den juridiska personens ställning av tillståndsbeslutet. På motsvarande sätt medför ett förbud att fortsätta att bedriva fondkommissionsverksamheten inte att bolaget upphör att vara en självständig juridisk person. Aktiebolaget består alltså och kan i denna sin egenskap ägna sig åt annan verksamhet. Utskottet anser således inte att uppfyllandet av kapitaltäckningsreglerna berör enskildas personliga ställning på sätt avses i 8 kap. 2 § RF.

Inte heller kan man enligt utskottets mening uppfatta stadgandet som en reglering av förhållandet mellan enskilda. En överträdelse av kapitaltäckningskravet inverkar inte på bolagets förpliktelser mot sina kunder eller på delägarnas eller bolagsledningens ansvar för bolagets åtaganden.

Det anförda leder enligt utskottets bedömning fram till att föreskriften klart måste bedömas som en förpliktelse för bolaget gentemot det allmänna, avsedd att ge det allmänna erforderlig kontroll över verksamheten. Utskottet anser därför att de i 18 § föreslagna reglerna skall hänföras till sådana för enskild betungande offentligrättslig reglering som avses i 8 kap. 3 § RF. Med hänsyn till att det är fråga om näringsverksamhet kan riksdagen med stöd av 8 kap. 7 § RF ge ett bemyndigande av det slag som föreslås i propositionen.

Utskottet tar därmed inte ställning till lämpligheten i detta speciella fall av ett sådant bemyndigande. Denna bedömning får enligt utskottets mening ankomma på näringsutskottet.

I sammanhanget bör enligt utskottets mening även frågan om regeringens rätt att utfärda verkställighetsföreskrifter beröras något. Denna rätt som är förankrad i 8 kap. 13 § RF avser hela lagstiftningsfältet. Beträffande vad som skall anses som verkställighetsföreskrifter uttalade departementschefen i grundlagspropositionen bl. a., att i första hand borde därmed förstås tillämpningsföreskrifter av rent administrativ karaktär. I viss utsträckning torde det emellertid vara ofrånkomligt att tillåta att regeringen med stöd av sin behörighet att besluta verkställighetsföreskrifter i materiellt hänseende "fyller ut" en lag även om lagen i och för sig skulle befinna sig inom det obligatoriska lagområdet. En förutsättning för att regeringen skall få göra detta måste enligt departementschefen vara, att den lagbestämmelse som skall kompletteras är så detaljerad att stadgandet inte tillförs något väsentligt nytt genom den av regeringen beslutade föreskriften. I verkställighetsföreskriftens form får således inte beslutas om något som kan upplevas som ett nytt åliggande för enskilda eller om något som kan betraktas som ett tidigare ej föreliggande ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Mot bakgrund av detta uttalande bör enligt utskottets mening reglerna om kapitaltäckning inte hänföras till verkställighetsföreskrifter. Däremot får regeln i 34 § förslaget till fondkommissionslag om att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur fondkommissionsbolags räkenskaper skall föras och hur värdehandlingar skall förvaras och inventeras närmast anses vara av verkställighetsnatur.

Stockholm den 7 februari 1979

På konstitutionsutskottets vägnar
KARL BOO

Närvarande: Karl Boo (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Bertil Fisksjö (c), Lars Schött (m), Hans Gustafsson (s), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Karl Erik Olsson (c)*, Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s), Esse Petersson (fp), Lars-Ingvar Sörenson (s)*, Stig Josefson (c)* och Åke Wictorsson (s)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Avvikande mening

av Karl Boo (c), Anders Björck (m), Bertil Fiskesjö (c), Lars Schött (m), Britta Hammarbacken (c), Karl Erik Olsson (c) och Stig Josefson (c) vilka ansett att utskottets yttrande från och med orden på s. 2 "Den nu aktuella bestämmelsen" till yttrandets slut bort ha följande lydelse:

Reglerna under rubriken Fondkommissionsbolag anger i huvudsak förutsättningarna för att ett fondkommissionsbolag skall komma till stånd – konstitueras. Enligt utskottets mening får regler med denna innebörd anses hänförliga till bolagets ställning som enskild juridisk person och tillhör således lagstiftningen enligt 8 kap. 2 § RF.

Den nu aktuella bestämmelsen – 18 § – har fått sin plats under rubriken Fondkommissionsbolags verksamhet. Den innehåller i första stycket en bestämmelse om att fondkommissionsbolag till uppdragsgivarens skydd skall ha eget kapital till visst lägsta belopp i förhållande till bolagets tillgångar. I andra stycket lämnas ett bemyndigande till regeringen att meddela föreskrifter om vad som vid tillämpningen av första stycket skall anses som eget kapital eller får likställas därmed samt om beräkningen i övrigt av kapitalkravet.

Enligt propositionen (s. 145) har med den omfattning fondkommissionsverksamheten fått under senare år det egna kapitalets viktigaste uppgift blivit att skydda firmornas kunder och andra långgivare mot de risker av olika slag som är förenade med fondkommissionsverksamhet. Det egna kapitalet kan alltså betraktas som en buffert som skall fånga upp firmornas eventuella förluster och därmed skydda kundernas och andra långgivares medel. För bankerna finns således detaljerade regler i banklagstiftningen om krav på det egna kapitalets storlek. Föredragande statsrådet anför avslutningsvis följande beträffande kapiteltäckning:

Jag delar uppfattningen att det bör finnas särskilda kapiteltäckningsregler för fondkommissionsbolagen. I fråga om banker som driver fondkommissionsrörelse är det tillräckligt med de kapiteltäckningsregler som finns i banklagarna. Dessa regler ses f. n. över av banklagsutredningen. Enligt direktiven har utredningen bl. a. att undersöka om det går att finna en lösning, där värderingsreserverna kan jämföras som täckningskapital. Det problem banklagsutredningen har att behandla är således detsamma som det flera remissinstanser har tagit upp och som har ansetts särskilt betydelsefullt från konkurrenssynpunkt. Det är möjligt att man med ledning av banklagsutredningens förslag kan konstruera från konkurrenssynpunkt lämpligare kapiteltäckningsbestämmelser för fondkommissionsbolag än dem fondborsutredningen har förslagit. Som bankspektionen har påpekat bör under alla förhållanden den nuvarande ordningen övergångsvis behållas. Mot bakgrund av vad jag nu har anfört anser jag det lämpligast att avvakta banklagsutredningens förslag innan definitiv ställning tas till de föreslagna kapiteltäckningsreglerna för fondkommissionsbolagen.

Även om jag inte vill föreslå att kapiteltäckningsregler f. n. förs in i fondkommissionslagen, finner jag med hänsyn till vikten av att fondkommissionsbolagen har en tillräcklig kapiteltäckning att regeringen eller den

myndighet regeringen bestämmer får möjlighet att fastställa bindande kapitaltäckningsregler för fondkommissionsbolagen. Härvid utgår jag från att de föreskrifter som kommer att utfärdas till sitt innehåll i huvudsak kommer att överensstämma med de anvisningar som bankinspektionen f. n. har lämnat. Jag vill dock framhålla att fondkommissionsbolagen bör planera sin verksamhet så att de har en god beredskap om något strängare kapitaltäckningskrav skulle komma att gälla i framtiden.

För att bedöma frågan om det i 18 § andra stycket föreslagna bemyndigandet står i överensstämmelse med grundlagens normgivningsregler är det av vikt att först klargöra innebörden av stadgandet. Den sakliga betydelsen av kapitaltäckningsreglerna får anses vara, att bolag för att få driva fondkommissionsverksamhet måste till skydd för sina kunder ha ett visst eget kapital. Uppfylls inte detta krav kan bolaget av bankinspektionen förbjudas att fortsätta med verksamheten. Är då en regel av denna innebörd hänförlig till bolagets ställning som enskilt rättssubjekt – enskilds personliga ställning – eller är det fråga om förhållandet mellan bolaget och dess kunder eller, slutligen, avser föreskriften att reglera förhållandet mellan bolaget och det allmänna på sätt som anges i 8 kap. 3 § RF?

Utskottet gör i dessa hänseenden följande bedömning.

Tillstånd att driva fondkommissionsrörelse meddelas av bankinspektionen, som därvid har att pröva om de i fondkommissionslagen angivna förutsättningarna för att driva sådan rörelse är uppfyllda. Den första förutsättningen för tillstånd är att sökanden är svenskt aktiebolag eller svenskt bankinstitut. Från den senare kategorin kan i detta sammanhang bortses, eftersom kapitaltäckningsreglerna i förslaget till fondkommissionslag endast tar sikte på aktiebolag. För bankerna finns det i banklagstiftningen noggranna regler om det egna kapitalets storlek.

Bland villkoren för att ett aktiebolag skall få driva fondkommissionsrörelse ingår kapitaltäckningskravet. Att bolaget har ett eget kapital till viss storlek har alltså en avgörande betydelse för bolagets rätt att vara fondkommissionär. Denna omständighet måste enligt utskottet tillmätas stor vikt när det gäller att bedöma om kapitaltäckningsreglerna berör bolagets ställning som enskild juridisk person. Visserligen består aktiebolaget som juridisk person även om det fräntas rätten att vara verksamt som fondkommissionär. Det utslagsgivande måste dock enligt utskottets mening vara bolagets möjligheter att verka i enlighet med sin bolagsordning, som enligt aktiebolagslagen (1975:1385) bl. a. skall innehålla uppgift om bolagets verksamhet, angiven till sin art. Motsatt synsätt leder enligt utskottets mening till att ett fondkommissionsbolag skulle löpa risk att få en grundläggande förutsättning för sin fortsatta existens ändrad genom i administrativ ordning utfärdade föreskrifter.

Det har såvitt utskottet kunnat finna inte tidigare förekommit att bemyndigande lämnats regeringen att utfärda föreskrifter av nu angivet slag. I banklagstiftningen finns således regler om kapitaltäckning intagna. En

utförlig reglering härvidlag föreslås av banklagsutredningen i delbetänkandet Nya kapitaltäckningsregler för bankerna (DsE 1978:4). Även fondbörsutredningen, vars betänkande (SOU 1976:54) ligger till grund för ifrågavarande lagstiftning, föreslog att kapitaltäckningsreglerna skulle tas in i fondkommissionslagen.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet sammanfattningsvis, att kapitaltäckningsreglerna i förslaget till fondkommissionslag berör bolagets ställning som enskilt rättssubjekt på sätt som avses med 8 kap. 2 § RF.

I sammanhanget bör enligt utskottets mening även frågan om regeringens rätt att utfärda verkställighetsföreskrifter beröras något. Denna rätt som är förankrad i 8 kap. 13 § RF avser hela lagstiftningsfältet. Beträffande vad som skall anses som verkställighetsföreskrifter uttalade departementschefen i grundlagspropositionen bl. a., att i första hand borde därmed förstås tillämpningsföreskrifter av rent administrativ karaktär. I viss utsträckning torde det emellertid vara ofrånkomligt att tillåta att regeringen med stöd av sin behörighet att besluta verkställighetsföreskrifter i materiellt hänseende "fyller ut" en lag även om lagen i och för sig skulle befinna sig inom det obligatoriska lagområdet. En förutsättning för att regeringen skall få göra detta måste enligt departementschefen vara, att den lagbestämmelse som skall kompletteras är så detaljerad att stadgandet inte tillförs något väsentligt nytt genom den av regeringen beslutade föreskriften. I verkställighetsföreskriftens form får således inte beslutas om något som kan upplevas som ett nytt åliggande för enskilda eller om något som kan betraktas som ett tidigare ej föreliggande ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Även om man bortser från den betydelse utskottet i det föregående tillmätt kapitaltäckningsreglerna står det mot bakgrund av det återgivna departementschefsuttalandet klart, att reglerna om kapitaltäckning inte kan hänföras till verkställighetsföreskrifter. Däremot får regeln i 34 § förslaget till fondkommissionslag om att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur fondkommissionsbolags räkenskaper skall föras närmast anses vara av verkställighetsnatur.

Slutligen vill utskottet nämna att det i förevarande lagstiftningsärende finns ytterligare en bemyndigande fråga. Det gäller 43 § förslaget till fondkommissionslag och 34 § förslaget till lag om Stockholms fondbörs. Enligt dessa bestämmelser skall till bestridande av bankinspektionens tillsynsverksamhet fondkommissionsbolag och Stockholms fondbörs årligen erlägga bidrag enligt de närmare bestämmelser som meddelas av regeringen.

Den fråga som uppkommer i sammanhanget är om bidraget skall bedömas som en avgift eller som en skatt. I det senare fallet är bemyndigande till regeringen enligt 8 kap. 7 § RF inte tillåtet.

Enligt utskottets mening ankommer bedömningen av bidragets innebörd i nämnda hänseende inte i första hand på konstitutionsutskottet. Utskottet finner således inte skäl att särskilt yttra sig i denna fråga.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1977:1035) om ansvar på tryckfrihetsförordningens område för brott mot tystnadsplikt**

Härigenom föreskrives att 1 § lagen (1977:1035) om ansvar på tryckfrihetsförordningens område för brott mot tystnadsplikt skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Den som på sätt som avses i 7 kap. 3 § första stycket 3 tryckfrihetsförordningen uppsåtligen åsidosätter tystnadsplikt får fällas till ansvar därför endast om fråga är om tystnadsplikt som

1. föreskrives i 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen, 9 § radioansvarighetslagen (1966:756) eller 1 § lagen (1978:480) om ansvarighet i försöksverksamhet med närradio,

2. avser sådant som någon har erfårit i allmän tjänst eller under utövande av tjänsteplikt samt följer av författning som har tillkommit genom samfällt beslut av Konungen och riksdagen eller av lag som har beslutats efter den 31 december 1974 men före den 1 januari 1978,

3. följer av förordnande av domstol eller undersökningsledare i brottmål eller av myndighets förbehåll vid utlämnande av allmän handling som ej är tillgänglig för envar,

4. föreskrives i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,

5. föreskrives i 44 § andra stycket
fondkommissionslagen (1979:000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

¹ Senaste lydelse 1978:898.

